

indlysende og naturlige, at jeg ikke paa ny skal komme videre ind derpaa, men kan henvisse til mine Udtalelser ved Indbringelsen. Jeg skal kun ganske kort minde om den Behandling, som det i 1886—87 indbragte Lovforslag fik i Rigsdagen i det hele taget. Det kan vel nok siges om dette Lovforslag, at det er et af de faa Lovforslag, omfattende sociale Spørgsmaal af stor Betydning for Arbejderklassen, som have fundet en grundig Behandling gennem hele Rigsdagen, i hvert Fald i den Tid, jeg har haft den Ære at have Sæde her. Det kan siges, at Lovforslagets Behandling viste, at den Grundtanke, som bærer Lovforslaget frem, havde alle Partiernes Sympati her paa Rigsdagen. Der var ikke et politisk Parti, uden at det havde en Ordfører, der udtalte Sympati med den Tanke, som bar Lovforslaget frem; man var kun uenig om Maaden, hvorpaa man skulde føre Tanken ud i Livet. Denne Enighed om og Sympati for Grundtanken, men Uenighed om, hvorledes den skulde føres ud, var det, som bevirkede den indgaaende Behandling af Forslaget, som fandt Sted saavel i dette som i det andet Ting, og bragte saa mange Synspunkter frem og gav en saa interessant Behandling, der, som sagt, næppe er bleven noget andet socialt Forslag til Del siden den Tid. Som et Eksempel paa, at det er rigtigt, at Lovforslaget blev støttet fra alle Sider, skal jeg kun anføre, at foruden af de private Forslagsstillere, som bare Forslaget frem her med det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Trier) som Ordfører, blev Forslagets Grundtanke støttet af den daværende Finansminister. Det blev, da det forelaa endelig her til Behandling, i en af Udvalget forandret Skikkelse, støttet af det ærede Medlem fra Hillerød (Dinesen), det blev støttet af et saa fremragende Medlem af dette Ting som afdøde Th. Nielsen paa det daværende Venstrepartis Vegne, og det blev i Landstinget støttet af et saa fremragende Medlem som Landstingsmand, Borgerrepræsentant Kayser. Ved at nævne disse Navne vil jeg kun godtgøre, at det er rigtigt, at Grundtanken i dette Forslag, det at skaffe gode og sunde Boliger og skaffe de usunde Boliger væk, saavel her som andre Steder havde en saa udelte Sympati fra alle politiske Partier, at man har Ret til at haabe, at det ogsaa skulde kunne lykkes nu at vinde samme Sympati for det Forslag, vi her have bragt frem. Jeg skal kun nævne dette og udtale mit Haab om, at den samme velvillige Sympati, som dette Forslag fandt for 11 Aar siden, ogsaa maa blive det til Del nu,

saa at vi ret hurtigt maa se det gaa ud fra Rigsdagen som en Forlængelse af den Lov, Rigsdagen den Gang gav sin Billigelse. Jeg anbefaler dette saaledes til Tingets Velvilje.

Finansministeren (Hørring): Det foreliggende Lovforslag gaar ud paa at sætte Loven af 29de Marts 1887 i Kraft igen, naar den efter sit Indhold skal udløbe, hvorved dog maa bemærkes, hvad der ogsaa er fremhævet af den ærede Ordfører, at Loven allerede er udløben for dens første Paragrafs Vedkommende og derimod kun er i Kraft for dens § 2. Naar dette Spørgsmaal foreligger, maa Besvarelsen deraf naturligt afhænge af, om der virkelig er Trang til at faa disse Lovbestemmelser til at gælde fremdeles. I saa Henseende falder jo Loven nu i to Dele. Det er ganske sikkert, at saaledes som Sagen blev rejst her i sin Tid i dette Ting ved privat Initiativ, var der egentlig kun en Bestemmelse i det da fremsatte Forslag, men under Behandlingen af Sagen her i Rigsdagen navnlig oppe i det andet Ting fik Forslaget en saadan Form, at der kom til at foreligge to selvstændige Dele af Loven. Den første Del af Loven, nemlig § 1, gaar jo ud paa at yde Statslaan til Kommuner eller andre, der efter en af Kommunen godkendt Plan ville foretage Ombygning af usunde Dele af Byerne. Men der er tillige i Loven tilføjet en Bestemmelse, som for saa vidt giver den sin særlige Karakter. Det er Grundtanken deri, at man ikke blot vil skaffe gode og sunde Boliger, saaledes som den ærede Ordfører fremhævede, men skaffe gode og sunde Arbejderboliger, idet der udtrykkeligt i Loven er tilføjet, at det særligt maatte tilsigtes ved disse Byggeforetager at tilvejebringe gode Arbejderboliger eller Bygninger, der paa anden Maade virke til Arbejderklassens Vel, saasom osv. Denne § 1 i Loven af 1887 havde kun Gyldighed til Udgangen af Aaret 1889. Og spørger man nu, hvad Brug der er gjort af denne Bestemmelse, bliver Svaret, at der slet ikke er gjort Brug deraf; der er ikke en eneste Kommune, der har henvendt sig til Staten om at faa Laan, og der er heller ikke nogen af de private, som have arbejdet paa de Byggeforetager, Loven omhandler, der har søgt et saadant Laan eller i hvert Tilfælde har kunnet opfylde Betingelserne for at faa det. Nu har denne Bestemmelse været ude af Kraft siden 1889. Jeg tror derfor ikke, der kan paavises nogen fyldestgørende Grund til at sætte Be-